

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2024 r.

Pozycja 67

POSTANOWIENIE

z dnia 30 stycznia 2024 r.

Sygn. akt Ts 38/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący

Jarosław Wyrembak – sprawozdawca

Bartłomiej Sochański,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 30 września 2020 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej Gminnego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w P.,

p o s t a n a w i a:

uwzględnić zażalenie i nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 lutego 2020 r. (data nadania) Gminny Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w P. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że art. 9 ust. 2a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, ze zm.; dalej: p.w.u.KRS) w zakresie, w jakim „jest stosowany zamiast trybu przymuszeniowego, o którym mowa w art. 24, ewentualnie też w art. 25 ustawy [z dnia 20 sierpnia 1997 r.] o Krajowym Rejestrze Sądowym [Dz. U. z 2019 r. poz. 1500, ze zm.], wobec podmiotów, które do dnia wejścia tej ustawy były wpisane do rejestru sądowego i nie zaprzestały działalności, w tym zwłaszcza niebędących spółkami podmiotów, o których mowa w art. 10 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym”, jest niezgodny z art. 58 ust. 1, art. 59 ust. 1 i 4, art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 oraz preambułą i art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący zarzucił, że zaskarżony przez niego przepis, uznając podmioty nieprzarejestrowane do KRS, ale w dalszym ciągu prowadzące działalność, za wykreślone z dotychczasowego rejestru, nie przewidując zaś w stosunku do nich trybu przymuszeniowego, naruszył przysługujące mu „prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy przez sąd”, a także „wolność zrzeszania się, w tym w organizacjach społeczno-zawodowych rolników”, jak też „prawo do własności i innych praw majątkowych”.

Postanowieniem z 30 września 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 17 października 2020 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. W odniesieniu do jej przedmiotu Trybunał ustalił, że podstawą ostatecznego orzeczenia (tj. postanowienia Sądu Okręgowego w S. Wydział VIII Gospodarczy z 7 listopada 2019 r., sygn. akt [...]) był m.in. art. 9 ust. 2a zdanie pierwsze p.w.u.KRS, nie był natomiast art. 9 ust. 2a zdanie drugie. W związku z tym Trybunał stwierdził, że skarga w zakresie, w jakim skarżący poddał kontroli Trybunału Konstytucyjnego art. 9 ust. 2a zdanie drugie p.w.u.KRS nie spełnia podstawowego warunku wskazanego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK). Odnosząc się do sformułowanych w skardze zarzutów naruszenia prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji) Trybunał stwierdził, że skarżący nie spełnił wynikających z art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK wymogów wskazania sposobu naruszenia wolności i praw oraz uzasadnienia zarzutów. Jak ustalił Trybunał, postawione w skardze zarzuty są niespójne. Skarżący sformułował bowiem z jednej strony zarzut pominięcia ustawodawczego, z drugiej zaś zaniechania przeprowadzenia przez sąd postępowania, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1500, ze zm.; dalej: u.KRS). Z kolei w piśmie procesowym, stanowiącym odpowiedź na zarządzenie sędziego Trybunału wzywające do usunięcia braków formalnych zarzucił, że do naruszenia prawa wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji doszło przez uznanie go za wykreślone z rejestru *ex lege*, tj. „bez wydawania w tym zakresie orzeczenia sądu”. Zarzuty naruszenia praw wynikających z art. 64 ust. 1, art. 58 i art. 59 ust. 1 i 4 Konstytucji Trybunał uznał natomiast za oczywiście bezzasadne. Zauważył ponadto, że w piśmie procesowym, stanowiącym odpowiedź na zarządzenie sędziego Trybunału w sprawie usunięcia braków formalnych skargi, wskazane zostały nowe (wcześniej nie przywołane) wzorce kontroli. W związku z tym stwierdził, że rozszerzenie podstaw skargi nastąpiło z przekroczeniem terminu wskazanego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

W zażaleniu złożonym 26 października 2020 r. (data nadania) skarżący wniósł o uchylenie postanowienia lub jego zmianę i nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Według skarżącego w analizowanej przez Trybunał sprawie nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 i 3 u.o.t.p.TK. Skarga konstytucyjna nie zawiera nieusuwalnych braków formalnych, gdyż takimi mogą być tylko niewyczerpanie drogi prawnej lub złożenie skargi z przekroczeniem ustawowego terminu. Brakiem formalnym nie jest natomiast – co przyjął Trybunał – niewskazanie sposobu naruszenia wolności lub praw. Skarżący twierdzi, że wyjaśnił, w jaki sposób zaskarżony przez niego przepis narusza prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy. Jego naruszenie wiąże z niestosowaniem przez sądy trybu przymuszeniowego i wykreśleniem go z rejestru, a nie z pominięciem prawodawczym. Krytycznie odniósł się przy tym do odwołania się przez Trybunał do swoich orzeczeń wydanych przed wejściem w życie u.o.t.p.TK, a które wskazują, na czym polega wykonanie obowiązków wynikających z art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK. Wyraził też przekonanie, że skarga nie jest oczywiście bezzasadna. Według niego zasadność sformułowanych w skardze zarzutów naruszenia art. 64 ust. 1, art. 58 ust. 1 i art. 59 ust. 1 i 4 Konstytucji wynika z zestawienia skutków, jakie niesie za sobą obowiązywanie i stosowanie zaskarżonego art. 9 ust. 2a p.w.u.KRS. Skutki te – w postaci ograniczania możliwości zrzeszania się, a w konsekwencji prowadzenia działalności gospodarczej – wyłączają, zdaniem skarżącego, możliwość przyjęcia przez Trybunał oczywiście bezzasadności skargi.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie stwierdza, że w wypadku rozpatrywanej skargi konstytucyjnej zachodzą wątpliwości uzasadniające konieczność merytorycznego rozpoznania podniesionych w niej zarzutów.

W związku z tym Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK – postanowił uwzględnić zażalenie i nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej.